

Syndrom

— LANDSFORENINGEN FOR LØSEMIDDELSKADDE —

Nr. 1 – 1992

GRATULERER NORDLAND!

Her ser vi det nyvalgte interimstyret til Nordland lag av LFFL. Foran Magnus

Mikalsen og Kyrre M. Hansen. Bak er det Anne-Marie Jensen, Karl Johan Grønll,

Gunnar Isaksen, Eva Isaksen og Kari Landau Mikalsen.

Nordland Fylkeslag av NHF hadde i samarbeid med vår kontakt-person, Magnus Mikalsen samlet medlemmer fra Nordland. Det var gjort et solid arbeid av Fylkessekretæren og av vår egen Magnus Mikalsen på forhånd.

Hele denne samlingen begynte med et samarbeidsmøte mellom NNHF, LO i Nordland og LFFL sentralt.

De hadde innkalt til et større møte for representanter fra; Tillitsvalgte og verneombud fra Fagbevegelsen, NHO, Bedrifts- helsestjenesten og Arbeids- tilsynet.

NHO glimret med sitt fravær. Bedriftshelsestjenesten kom, holdt sitt foredrag, og forlot møte. Representantene fra Arbeidstilsynet forlot også

møtet etter sitt foredrag. Dette ga liten mulighet for debatt og eventuelle spørsmål.

Tilbake satt da medlemmer av LFFL og Fagbevegelsen. De fikk til en god dialog om kampen for å redusere bruk av løsemidler, og unngå skadde mennesker som må bruke løsemidler i sitt arbeid. Det ble også en god tone mellom representantene. Særlig etter et

Stiftelsen av lag i Nordland

glimrende foredrag av vår egen Rolf Hansen i storform! Godt jobba Rolf!

Etter dette møte bar det iveri til neste viktige møte. Nemlig møtet hvor det skulle ende opp med stiftelsen av Nordland Lag av LFFL.

Det var ialt 12 medlemmer fra Nordland som på denne måten skulle skrive historie. Det ble avholdt møte i Skagen Hotell, Bodø.

Leder av Nordland lag av NHF, Magna Edvardsen, og vår egen Karl Bergvik ønsket de framkomte velkommen til dette første møte for å danne lag.

Magna Edvardsen ga en orientering om den hjelp laget vil få av kontoret til NNHF. I tillegg ble det gitt et starttilskudd fra NNHF på kr. 1.500,-. Dette er da et tilskudd som kun blir gitt når det blir startet nye lag i Nordland.

Nordland lag av LFFL må skaffe sine

inntekter selv utover dette. Det i seg selv vil kreve mye av laget.

Det laget kan utnytte er de gode kontaktene som ble skapt på møte med fagbevegelsen. Dersom laget klarer å få kollektive medlemmer til LFFL vil 20% av den innbetalte kontingenten gå tilbake til det fylket hvor den kollektivt tilmeldte foreningen har sin adresse.

Utfordringer

Hanne Grimstvedt, LFFL sentralt, ga en orientering om hvordan det rent praktisk skal organiseres dette nye laget i forhold LFFL sentralt, og forhold til NNHF.

Nordland er et langstrakt fylke, og dette vil sette preg på arbeidet i laget.

Det vil sette store krav til de tillit-svalgte.

Så var lørdagen kommet. Dagen da det skulle gjøres. Hele møtet var lagt opp som kurs, og dagen åpnet med et foredrag av John-Erik Noren, spesiallege i psykiatri, som foreleste om å leve med en løsemiddelskade. I tillegg

snakket han om det arbeidet som blir gjort rundt i landet, men i Nordland spesielt, for å gi tilbud om rehabilitering.

Etter foredraget var det noen spørsmål rundt de temaene Noren hadde forelest om. Det var tydelig at disse temaene er noe laget bør arbeide videre med, og eventuelt ha dette som tema på et senere medlemsmøte.

Sannhetens øyeblikk

Hanne Grimstvedt var den som ledet denne formelle delen av møtet. Hun tok en oppsummering av hendelsene forut for møte, og siden det ikke hadde vært noen valgkomité i virksomhet, ble det først en generell debatt om hvordan dette skulle gjøres.

Det var diskutert om laget skulle deles i 2 regioner. Man var enige om å velge personer slik at de 2 regionene ble forholdsvis likt fordelt. Enige var man også om at det kun skal være 1 hovedlag, dvs. 1 lag av LFFL i fylket, men

at det kan være lokale grupper i 2 regioner. Disse 2 gruppene har som sitt område Helgeland sør, og Bodø - Salten sør. Viktig er det nok å holde tunga rett i munn når laget skal henvende seg til andre organisasjoner. Både innad i egen organisasjon og overfor andre organisasjoner man velger å henvende seg til.

Valget av interimstyre ble som følger:

Leder: Magnus Mikalsen

Styremedlemmer:
Anne-Marie Jensen

Karl Johan GrønliG
Gunnar Isaksen
Eva Isaksen
ari Landau Mikalsen

Som følge av diskusjonen før valget ble det bestemt å velge en kontaktperson i den regionen som ikke har lederen. Denne gangen ble det Helgeland sør som valgte Anne-Marie Jensen. Lederen Magnus Mikalsen er da fra Bodø - Salten området.

Til slutt vil SYNDROM ønske lykke til med arbeidet.

Redaktøren har ordet

Som leseren nå ser er det blitt ny redaktør av Syndrom.

Harald Tufthaug er 36 år og bosatt i Fredrikstad. Har bakgrunn fra ulike verv og arbeid innen fagbevegelsen og som fylkessekretær i NHF (Østfold).

7 år tidligere redaktør, Carl Schelbred døde høsten 1991 etter lengre tids sykdom.

Vi vil huske Carl for hans iherdige innsats for LFFL.

LFFL fikk dermed behov for å få en ny person til å ta seg av Syndrom. Styret valgte å se seg om blandt sine egne medlemmer, og valget falt på undertegnede.

Det vil være en utfordring for meg å få til et medlemsblad. Et blad som kan være det mediet vi selv kan dele erfaringer med hverandre, og hvor vi kan ta opp spørsmål av ulik karakter.

Syndrom kan være det bladet som kan være vårt talerør overfor de i samfunnet vi ønsker å henvende oss til.

Syndrom ønsker frisk debatt, så velkommen i vår leserpalte. Men skriv kort, så kommer flere til.

Syndrom ønsker å få tilsendt utklipp fra magasiner, aviser, eller andre steder hvor det er omtalt LFFL eller personer med løsemiddelskadde.

Av erfaring vet jeg hvor vanskelig det er å få skrevet noe på et papir, men det er fullt mulig å ringe meg for å gi tips om ting som skjer. Det vil være mitt

ansvar å skille ut det jeg mener har interesse for Syndrom's lesere.

Jeg håper dette blir et luksus-problem, det vil si, at mengden av tilsendt stoff blir så stor at det blir vanskelig å få med alt.

Der hvor det skal være arrangement i LFFL's regi, kan det være at Syndrom kan være tilstede for å dekke begivenheten. I så fall må det gis varsel til bladet i god tid.

Syndrom ønsker å få tilbakemeldinger på innholdet i bladet. Hva er medlemmenes syn i ulike saker?

Vi ønsker å gjengi dette i bladet. I tillegg til medlemmenes egen side, vil vi knytte til oss en eller flere personer som skal ha egne spalter i bladet.

Disse forskjellige spaltene kan være av rent opplysende art for organisasjonen. De kan være av en slik karakter at de er rent opplysende for medlemmene, og det kan være ulike fagpersoner som kan bidra med opplysninger fra sitt fagområde. Mer om dette bak i bladet.

Skal vi lage et medlemsblad som le-

ver for og blandt medlemmene må vi være sammen om det.

Dersom vi legger noen kluter til hver og en av oss er jeg sikker på å lykkes.

red.

SYNDROM

Utgitt av:
**Landsforeningen
For
Løsemiddelskadde**
Postboks 9217 Vaterland
0134 Oslo
tlf. 02 - 17 02 55

Ansvarlig redaktør:
Karl Bergvik

Redaktør:
Harald Tufthaug

Grafisk produksjon
og trykkeri:
Reproservice - Moss A/S
Stens Trykkeri A/S
1570 Dilling

Lederen har ordet

SYNDROM er igang igjen!

Jeg er glad vi har klart å få en av våre medlemmer til å ta på seg denne oppgaven.

Harald har i flere år vært en ressurs for LFFL, både sentralt og ikke minst for laget vårt i Østfold. Nå har han heldigvis sagt seg villig til å være redaktør for dette bladet.

Jeg kjenner Harald fra flere år tilbake, og vet han, med sin brede kontaktflate, kan tilføre både bladet og LFFL mye.

Vi i styret har lenge forsøkt å prioritere **SYNDROM**, men uheldige omstendigheter har vært årsaken til sjeldne utgivelser. Jeg håper medlemmene har forståelse for dette.

Informasjon til medlemmene er et av mine høyeste ønsker. Nå ser det igjen ut til å få det til. Nå er jeg glad!

Hva vi skal gjøre i tiden som kommer er dette;

Vi intensiverer arbeidet for å få til **FAGRÅDET**, vi har begynt forberedelsene til Årskonferansen, etablere flere fylkeslag, og drive videre arbeidet med å få vervet flere medlemmer og i særlig grad kollektive medlemmer.

Jeg har nylig vært i Bodø, og gleden over å få valgt et interimstyre i Nordland er stor. La oss håpe dette styret

kan klare det første målet, å få avholdt årsmøte i 1. halvår 1992. Vi har satsset mye for å få det til, og ønsker dere lykke til.

Det er allerede opprettet god kontakt med LO i Nordland. Vi får etterhvert inn flere og flere signaler på gode samarbeidsforhold med fagbevegelsen rundt om i fylkene.

Tilslutt vil jeg få ønske at medlemmene vil være aktive i å si sin mening til **SYNDROM**. Det vil være med på å gi oss en enda mer aktiv og inspirerende hverdag for hverandre.

*Carl Bergvik,
Bergen, 4.1.1992*

LFFL, båtprodu- sentenes skrekk?

Under en båtmesse i Arendal i 1991 ville Aust-Agder lag av LFFL være med. Messekomitèen ville ikke avstå noen særlig sentral plass, og tilbød en stand, godt bortgjemt for allmenheten. Det var vist av frykt for hv plastbåt-produzentene skulle mene. Kunne det være slik at det ville bli solgt færre båter dersom det kom fram hvilke faremomenter det er ved å arbeide innenfor denne næringen?

LFFL trosset den elendige plasseringen og stilte opp for å dele ut sin nye brosjyre. Denne brosjyren var forevrig blitt en realitet takket være god økonomisk støtte fra flere lokale fagforeninger.

Pressen i Arendal har heldigvis ikke de samme betenkligheter med å få fram sannheten om plastbåtproduksjon. Både Agderposten og Radiopollen omtalte LFFL-laget under messen.

Etter denne omtalen ble LFFL oppdaget av en av utstillerne på messens siste dag. Denne utstilleren var også produsent, men hadde ikke den samme frykten messekomitèen hadde. Produzenten tilbød plass ved sin egen stand. Et godt samarbeid kunne se sin spede begynnelse. Produzenten ville sende med alle sine produkter den brosjyren og plakater som opplyser om hvordan man best kan verne seg mot løsemiddelskader. Det finnes tydeligvis hederlige unntak også på produsentsiden!

Som sild i tønne

Høsten 1991 ble det igjen avholdt en samarbeidskonferanse mellom LFFL og LO i Østfold. Stedet denne gang var i nye Greåker Folkets Hus. Dette stedet ble valgt fordi det var helt nytt, sentralt i fylket, og skulle ha god plass til en slik konferanse, i følge det vakt-mesteren sa. 80 personer, ikke noe problem sa'n.

Det viste seg det skulle bli over 110 påmeldte. Hva skulle en gjøre? Det må gå, sa LO. Vi sier ikke nei til noen. Det ble derfor enighet om å møtes litt tidlig for å rigge til lokalet.

Det ble noe flytting fram og tilbake, men når konferansens deltakere begynte å komme, stod alt klart. Litt spøkefullt gikk han Rolf Hansen ut og sa det var best de kom inn mens det var noen plasser igjen. Ingen av de som stod utenfor trodde noe særlig på det, men hvor sant det var skulle de snart få oppleve.

Det VAR som sild i tønne. At det gikk an å få stuert inn 107 deltakere pluss forelesere og møteleder i en sal som normalt tok 80 var det vanskelig å forestille seg på forhånd.

Det var sendt ut invitasjon til fagforeninger, klubber, bedriftshelsetjenesten og til NHO. Det var forøvrig første gangen LFFL var med på å sende ut invitasjon til NHO. En medvirkende årsak til at det møtte noen fra den organisasjonen var kanskje at det

denne gangen ble sendt ut av LO. Hyggelig nok for konferansen var den meget bredt sammensatt av en tilsyne-latende likelig fordeling på hver av partene i arbeidslivet.

Godt grunnlag for at en konferanse skal bli vellykket.

Det var med tårer i den ene øyekroken og glimt i den andre, at LFFL's Rolf Hansen og LO's Rolf-Thore Hildebrandt ønsket velkommen.

De gjennomgikk programmet for dagen, og presenterte de personene som skulle holde innledninger om de ulike temaene i konferansen. De ble fort enige om en ordstyrer for å løse konferansen i havn. Valget var denne gangen, Harald Tufthaug.

Knut Andersen, bedriftslege v/Jotun Fabrikker, Sandefjord, var den som foreleste om; årsaker, symptomer, skader, og oppfølging av de var blitt skadet. I sitt foredrag la han mest vekt på arbeidet med oppfølging av de skadde, og viktigheten av det.

Innledningen og foredraget var meget godt, og fra forsamlingen var det mange anerkjennende nikk og god kritikk.

(Vi skal slippe til Knut Andersen med en egen artikkel i SYNDROM om dette temaet senere).

Leif Lykke, Yrkeshygieniker fra Arbeidstilsynet holdt en innledning om de praktiske vernetiltaka som skal følges. Han vinklet dette på en fin måte som tydeligvis gikk hjem hos de fleste. Responsen etter foredraget tydet på det.

Fred Callisen, Stiftelsen Østfoldforskning, innledet om alternativene til dagens arbeidsmetoder ved bruk av

løsemidler. Dette gikk på bruk, rengjøring, og omstilling av arbeidsmetoder.

Disse omstillingene var hele veien vinklet inn på å redusere bruken av løsemidler.

Han la fram konkrete resultater fra de bedriftene hvor STØ hadde vært inne og gjort om prosessene. De bedriftene som hadde inngått kontrakt med STØ fikk før noe ble igangsatt, en skriftlig garanti for et godt resultat.

Fred Callisen la også fram detaljerte analyser for hver av de prosjektene som ble presentert. Det viste seg ved denne gjennomgangen at det også var bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Det var når dette siste ble lagt fram at de representantene som var fra NHO viste sin største interesse under konferansen. Denne siste observasjon fordi det var først under denne delen av konferansen de kan sies å være særlig aktive.

Rolf Hansen, LFFL Østfold, holdt en innledning om samspillet mellom de ulike organisasjonene i arbeidslivet. Han tok også for seg hvordan det helt konkret kan gjøres.

Det skulle satses på å oppsøke hver og en av de arbeidsplassene som var representert på konferansen. LFFL i Østfold vil kontakte disse for å snakke med dem i sitt eget miljø.

Under oppsummeringen til slutt viste det seg at det var et behov for å følge opp denne konferansen, og fra salen kom det flere åpne invitasjoner om å komme til flere klubber og fagforeninger.

Spørsmål til bladet?

Solveig Fjeld er sosialrådgiver. Hun svarer på spørsmål av mange kategorier om sosial- og trygde- lovgivningen. Hun er ansatt av Norges Handikapforbund med særlig ansvar for LFFL. Hun arbeider videre med institusjonsoppgaver, Selvstendig Liv, personlig assistent og holdnings-spørsmål.

Hun har sagt seg villig til å stille opp for Syndrom. Hun påpeker at dersom det skal være mulig å svare på de spørsmålene medlemmene ønsker svar på, må de være kort-fattet og ikke av en så personlig karakter at det er en personsak.

På denne siden kan medlemmene skrive sine spørsmål som de selv vil ha svar på.

Rundt om i landet er det 19 Fylkeskontorer med ansatte Fylkessekretærer. Vi vet det blir stilt en utrolig masse spørsmål til disse.

Det er sikkert mange av de spørsmålene som her blir stilt, som kan være av allmen interesse å få svar på.

Dersom noen av Fylkessekretærene

ønsker å bruke bladet er det full anledning til det!

LFFL's Fylkeslag har mange tillitsvalgte som i mange år har vært til stor hjelp for medlemmene.

Likevel vet vi det fortsatt er flere tillitsvalgte som ikke har klart å gi svar på alle henvendelser.

Sitt ikke rolig. Bruk denne muligheten til å få svar. Kanskje det ikke bare er du som lurer på det, men også mange andre som ikke har klart å skrive til Solveig Fjeld.

Du spør, Solveig svarer.

* Mamma, idag fortalte jeg frøken at jeg er enebarn.

Jaha, og hva sa hun da?

Det sa hun ikke, hun sa bare gudskjelov!

* Pleier De å snakke i søvne?

Nei, men jeg snakker ofte mens andre sover.

Hvordan det?

Jeg er Stortingsmann.

* Er du dyrevenn?

Å, ja. Mest elsker jeg hummer og østers.

* Har du sett flyvende tallerkener?

Ja, men ikke siden jeg ble skilt.

LFFL i Sverige?

Radio Samorg. i Halden har tydeligvis en stor lytterskare. Redaktør og primus motor Arne G. Paulsen kan fortelle om mange reaksjoner på sine ukentlige program. De siste månedene har det vært en særlig god oppfølging av LFFL og de ulike problemstillingene som møter løsemiddelskadde.

Det viser seg det er lyttere også på den Svenske siden av grensen. Det har også kommet forespørsler til laget i Østfold om det er mulig å bli medlem. Hvem vet hvordan dette vil utvikle seg. Kanskje vi skal være misjonærer i Sverige?

Det viser seg at dette blir en realitet før noen aner. Fra Sundsvall, helt øst i Sverige har den gode Arne G. Paulsen hatt kontakter han velvillig har formidlet videre til LFFL sentralt. Det har også vært kontakter med DHR, det vil si den Svenske søsterorganisasjonen til Norges Handikapforbund. DHR er ikke fremmet for tanken om å knytte til seg løsemiddelskadde på linje med det NHF gjorde i sin tid. Velkommen etter Sverige. (Fra SYNDROM's side skal vi følge opp dette i neste nummer).

LFFL's

Årskonferanse

1992

3-5. april -

Bergen Airport Hotell

For mer informasjon om dette, kontakt ditt eget lokallag av LFFL, eller fylkeslaget av NHF.

Spørsmålene skal **alltid** sendes til LFFL's adresse.

For orders skyld gjengir vi LFFL's adresse her:

LFFL

Postboks 9217, Vaterland
0134 Oslo